

dr Piotr Staszczuk

Autor jest adwokatem, referendarzem w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej (ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0538-3998>).

Reforma przepisów proceduralnych Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (część 2): wzmocnienie przejrzystości i efektywności

Słowa kluczowe: reforma Statutu TSUE, przejrzystość, dokumenty procesowe złożone w postępowaniu prejudycjalnym, udział w rozprawie za pomocą wideokonferencji, mechanizm odwoławczy

Reforma Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej¹, która weszła w życie 1.09.2024 r.², wprowadza szereg istotnych zmian mających na celu usprawnienie funkcjonowania systemu sądownictwa unijnego. W pierwszej części artykułu³ omówiono przekazanie części kompetencji do rozpoznawania pytań prejudycjalnych Sądowi⁴ w określonych dziedzinach, co ma przyczynić się do odciążenia TS i skrócenia czasu rozpatrywania spraw⁵. Niniejsza druga część skupia się na pozostałych aspektach reformy, w tym na zwiększeniu przejrzystości postępowań przed TSUE oraz na zmianach dotyczących mechanizmu rozstrzygania o przyjęciu odwołania do rozpoznania. Omówione zostaną motywy wprowadzenia tych zmian oraz ich konsekwencje dla funkcjonowania sądownictwa unijnego. Przedstawione zostaną również nowe procedury związane z udziałem w rozprawach w formie wideokonferencji oraz transmisją posiedzeń, które odzwierciedlają dostosowanie TSUE do współczesnych wyzwań technologicznych i potrzeb związanych z dostępnością wymiaru sprawiedliwości. Omawiany zakres reformy ma na celu nie tylko zwiększenie efektywności postępowań sądowych, lecz także wzmocnienie transparentności i zaufania do instytucji unijnych. Tym samym wprowadzone zmiany odzwierciedlają dążenie do stworzenia bardziej otwartego, dostępnego i nowoczesnego systemu sądownictwa, który lepiej odpowiada na potrzeby obywateli oraz instytucji unijnych⁶.

1 https://curia.europa.eu/jcms/jcms/p1_219161/pl/ (dostęp: 1.09.2024 r.) – dalej Statut TSUE.

2 Na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2019 z 11.04.2024 r. zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE L 2024/2019) – dalej rozporządzenie 2024/2019.

3 P. Staszczuk, *Reforma przepisów proceduralnych Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (część 1): przekazanie kompetencji do rozpoznawania pytań prejudycjalnych w wybranych dziedzinach przez Sąd*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2024/10, s. 7 i n.

4 Fr. Tribunal, ang. the General Court – trybunał powołany pod nazwą Sąd Pierwszej Instancji na mocy Jednolitego Aktu Europejskiego. Obok Trybunału Sprawiedliwości jest drugim organem sądowym TSUE.

5 Zob. motywy 2 i 3 rozporządzenia 2024/2019.

6 Zob. P. Dermine, *Op-Ed: „Transparency and Openness at the Court of Justice – Towards ex post Publicity of Parties’ Observations”*, <https://eulawlive.com/op-ed-transparency-and-openness-at-the-court-of-justice-towards-ex-post-publicity-of-parties-observations/> (dostęp: 20.10.2024 r.).

1. Zwiększenie przejrzystości postępowań przed TSUE: publikacja pism procesowych i transmisja rozpraw

Reforma Statutu TSUE wprowadza istotne zmiany mające na celu zwiększenie przejrzystości postępowań, w szczególności poprzez publikację pism procesowych oraz umożliwienie transmisji rozpraw. Działania te dążą do ułatwienia dostępu do informacji o toczących się postępowaniach oraz zwiększenia transparentności działań sądowych.

1.1. Publikacja pism procesowych

Jednym z kluczowych elementów reformy jest wprowadzenie do art. 23 Statutu TSUE ustępu przewidującego publikację na stronie internetowej Trybunału pism procesowych i uwag

na piśmie składanych przez zainteresowane podmioty w ramach procedur prejudycjalnych⁷. Publikacja ma nastąpić w rozsądnym terminie po zakończeniu sprawy i ma na celu zwiększenie dostępności informacji o argumentacji przedstawianej przed Trybunałem. Pozwoli to na lepsze zrozumienie orzecznictwa TSUE przez szeroko rozumianą opinię publiczną⁸.

Podmioty składające pisma procesowe mają jednak prawo sprzeciwić się ich publikacji. W takim przypadku fakt sprzeciwu zostanie odnotowany na stronie internetowej Trybunału, ale treść pism nie zostanie udostępniona publicznie⁹. Rozwiązanie to zapewnia zatem równowagę między transparentnością a ochroną interesów stron postępowania¹⁰.

1.2. Udział w rozprawach za pomocą wideokonferencji i transmisja posiedzeń

Reforma obejmuje wprowadzenie możliwości udziału w rozprawach za pomocą wideokonferencji oraz transmisji posiedzeń. Zmiany te wynikają z doświadczeń zdobytych podczas pandemii COVID-19 oraz z potrzeby zwiększenia dostępności i transparentności postępowań sądowych¹¹. Wprowadzone zmiany mogą mieć istotne konsekwencje dla funkcjonowania TSUE, zapewniając ciągłość postępowań sądowych w sytuacjach nadzwyczajnych, takich jak kryzysy zdrowotne czy inne poważne przeszkody uniemożliwiające fizyczny udział stron. Zwiększają one dostępność postępowań dla stron i ich przedstawicieli, którzy z różnych powodów nie mogą uczestniczyć w rozprawach osobiście, oraz wzmacniają transparentność, umożliwiając obywatelom Unii oraz sądom krajowym śledzenie posiedzeń na odległość¹².

1.2.1. Udział w rozprawie w formie wideokonferencji

Nowy art. 78 regulaminu postępowania przed TS przewiduje możliwość udziału w rozprawie za pomocą wideokonferencji w sytuacjach, gdy względy zdrowotne, bezpieczeństwa lub inne poważne powody uniemożliwiają fizyczny udział przedstawiciela strony lub podmiotu określonego w art. 23 Statutu TSUE. Wniosek o udział w rozprawie w formie wideokonferencji musi być złożony w odrębnym piśmie, precyzyjnie wskazującym przyczyny niemożności fizycznego stawiennictwa. Decyzję w tej sprawie podejmuje prezes Trybunału w możliwie najkrótszym czasie.

Zastosowanie wideokonferencji jest wykluczone w przypadku rozpraw przeprowadzanych przy drzwiach zamkniętych. Warunki techniczne uczestnictwa w rozprawie w formie

wideokonferencji są określone w praktycznych instrukcjach dla stron, co zapewnia sprawne i bezpieczne przeprowadzenie takiej formy rozprawy.

Analogiczne zmiany¹³ zostały wprowadzone w Regulaminie postępowania przed Sądem¹⁴. Nowy art. 216 umożliwia udział w rozprawie w formie wideokonferencji na zasadach podobnych do tych obowiązujących w Trybunale. Wniosek o udział musi być odpowiednio umotywowany, a decyzję podejmuje prezes Sądu.

1.2.2. Transmisja posiedzeń

Nowy art. 80a regulaminu postępowania przed TS umożliwia transmisję posiedzeń¹⁵. Transmisja na żywo może dotyczyć ogłoszenia wyroków lub przedstawienia opinii rzecznika generalnego. Wystąpienia stron w sprawach przydzielonych pełnemu składowi Trybunału, wielkiej izbie lub izbie złożonej z pięciu sędziów mogą być transmitowane z przesunięciem czasowym.

Sekretarz Trybunału informuje strony o zamiarze transmisji w momencie wezwania na rozprawę. Jeżeli strona uważa, że rozprawa nie powinna być transmitowana, może zgłosić sprzeciw w możliwie najkrótszym czasie, przedstawiając uzasadnienie swojego stanowiska. Decyzję w tej kwestii podejmuje prezes, po konsultacji z sędzią sprawozdawcą i rzecznikiem generalnym.

Zapis wideo z rozprawy pozostaje dostępny na stronie internetowej Trybunału przez maksymalnie jeden miesiąc po jej zakończeniu, chyba że strona wniesie o jego usunięcie. Umożliwia to zainteresowanym podmiotom zapoznanie się z przebiegiem rozprawy, co sprzyja transparentności postępowań, przyczyniając się również do edukacji prawnej opinii publicznej.

Artykuł 219 regulaminu postępowania przed Sądem przewiduje możliwość transmisji posiedzeń, zarówno ogłoszenia wyroków czy przedstawienia opinii, jak i wystąpień stron w określonych składach orzekających. Procedura informowania stron oraz możliwość zgłoszenia sprzeciwu są analogiczne do tych z regulaminu postępowania przed TS.

2. Zwiększenie udziału instytucji unijnych w postępowaniach

Kolejnym istotnym aspektem reformy jest rozszerzenie możliwości udziału instytucji unijnych, takich jak Parlament Europejski, Rada i Europejski Bank Centralny (EBC), w postępowaniach prejudycjalnych przed TSUE. Dotychczas, zgodnie z art. 23 Statutu TSUE, instytucje te mogły składać pisma procesowe lub uwagi na piśmie jedynie wtedy, gdy przyjęty przez nie akt był przedmiotem sporu. W praktyce jednak TS dopuszczał ich udział w innych sprawach, jeśli miały szczególny interes w kwestiach podniesionych przez sąd krajowy¹⁶. Motywy 25 i 26 rozporządzenia 2024/2019 podkreślają

7 Zgodnie z nowym ak. 5 art. 23 Statutu TSUE: „Pisma procesowe lub uwagi na piśmie przedłożone przez zainteresowany podmiot na podstawie niniejszego artykułu publikuje się na stronie internetowej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w rozsądnym terminie po zakończeniu sprawy, chyba że podmiot ten sprzeciwia się publikacji własnych pism procesowych lub uwag na piśmie”.

8 P. Dermine, *Op-Ed: „Transparency...”*

9 Zob. zmiany do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości (Dz.Urz. UE L 2024/2094) i nowy § 3 art. 96 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości (Dz.Urz. UE L 265 z 2012 r., s. 1) – dalej regulamin postępowania przed TS; zob. też motyw 4 rozporządzenia 2024/2019.

10 P. Dermine, *Op-Ed: „Transparency...”*

11 Zob. np. list Prezesa TSUE, K. Lenaerts, do przewodniczącego Rady UE z 27.02.2024 r., <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7225-2024-INIT/en/pdf> (dostęp: 20.10.2024 r.).

12 Zob. też P. Dermine, *Op-Ed: „Transparency...”*

13 Zmiany do regulaminu postępowania przed Sądem (Dz.Urz. UE L 2024/2095).

14 Regulamin postępowania przed Sądem (Dz.Urz. UE L 105 z 2015 r., s. 1).

15 Warto jednak zaznaczyć, że streaming ogłaszania wyroków i odczytywanie opinii rzeczników generalnych w sprawach rozpoznawanych przez wielką izbę TS został wprowadzony już 26.04.2022 r., choć nie był jeszcze przewidziany w przepisach proceduralnych; zob. P. Staszczuk, *TSUE wprowadził usługę streamingu*, <https://przegladpm.blogspot.com/2022/05/tsue-wprowadzi-usuge-streamingu.html> (dostęp: 20.10.2024 r.).

16 Zob. motywy 25 rozporządzenia 2024/2019.

potrzebę formalnego rozszerzenia tej możliwości. Celem jest wzbogacenie procesu interpretacji prawa UE oraz zapewnienie spójności orzecznictwa. Uznano, że aktywny udział tych instytucji może przyczynić się do lepszego zrozumienia kontekstu legislacyjnego i politycznego spraw rozpatrywanych przez TSUE.

Aby zrealizować te cele, wprowadzono zmiany w art. 23 Statutu TSUE, które obejmują rozszerzenie kręgu podmiotów zawiadamianych o pytaniach prejudycjalnych. Sekretarz TS jest teraz zobowiązany do informowania o pytaniach prejudycjalnych nie tylko strony postępowania, państwa członkowskie, Komisję Europejską oraz instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii, która przyjęła akt, którego dotyczy dane pytanie, lecz także Parlament Europejski, Radę oraz EBC. Ponadto Parlament Europejski, Rada i EBC mogą teraz także składać pisma procesowe lub uwagi na piśmie, jeśli uznają, że mają szczególny interes w kwestiach podniesionych we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Mają na to termin dwóch miesięcy od chwili powiadomienia przez sekretariat TS, analogicznie jak państwa członkowskie, Komisja i instytucja, organ lub jednostka, która przyjęła dany akt.

3. Rozszerzenie mechanizmu rozstrzygania o przyjęciu odwołania do rozpoznania

Mechanizm rozstrzygania o przyjęciu odwołania do rozpoznania został wprowadzony do Statutu TSUE na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2019/629 z 17.04.2019 r. zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej¹⁷. Mechanizm ten został włączony do Statutu jako art. 58a i wszedł w życie 1.05.2019 r.

Początkowo mechanizm ten dotyczył odwołań od orzeczeń Sądu w sprawach związanych z decyzjami niezależnych izb odwoławczych czterech agencji unijnych. Głównym celem było odciążenie TS poprzez skoncentrowanie jego działań na sprawach mających istotne znaczenie dla jednności, spójności lub rozwoju prawa Unii Europejskiej¹⁸.

Odwołania objęte tym mechanizmem dotyczyły decyzji niezależnych izb odwoławczych następujących instytucji:

- Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) – zajmującego się rejestracją znaków towarowych i wzorów wspólnotowych¹⁹;
- Wspólnotowego Urzędu Ochrony Odmian Roślin (CPVO) – odpowiedzialnego za ochronę praw odmian roślin;
- Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) – odpowiedzialnej za wdrażanie przepisów dotyczących chemikaliów;
- Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) – nadzorującej bezpieczeństwo lotnictwa cywilnego.

Mechanizm przewidywał, że odwołania od orzeczeń Sądu w tych sprawach będą przyjmowane do rozpoznania przez TS tylko wtedy, gdy będą dotyczyć kwestii istotnych dla jednności, spójności lub rozwoju prawa Unii. Decyzja o przyjęciu odwołania była uzasadniana i publikowana, co zapewniało transparentność procesu²⁰.

Obecna reforma Statutu TSUE rozszerza zastosowanie mechanizmu rozstrzygania o przyjęciu odwołania do rozpoznania na nowe kategorie spraw, co zostało uzasadnione w motywach 22–24 rozporządzenia 2024/2019.

Po pierwsze, mechanizm ten został rozszerzony na odwołania dotyczące orzeczeń Sądu w sprawach decyzji niezależnych izb odwoławczych innych organów, urzędów lub jednostek organizacyjnych Unii, które do tej pory nie były pierwotnie wymienione w art. 58a Statutu TSUE²¹. Do tych instytucji należą:

- Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) – koordynująca współpracę w sektorze energetycznym;
- Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB) – odpowiedzialna za restrukturyzację banków w ramach unii bankowej;
- Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) – zapewniający spójne wdrażanie przepisów dotyczących sektora finansowego;
- Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) – chroniący inwestorów i promujący stabilne, uporządkowane rynki finansowe;
- Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) – tworzący europejski system nadzoru finansowego;
- Agencja Kolejowa Unii Europejskiej (ERA) – działająca na rzecz bezpieczeństwa i interoperacyjności kolei.

Po drugie, mechanizm został rozszerzony na spory dotyczące wykonania umów zawierających klauzulę arbitrażową w rozumieniu art. 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej²², które najczęściej jedynie wymagają od Sądu zastosowania do istoty sporu prawa krajowego, do którego odsyła klauzula arbitrażowa²³.

W obu przypadkach odwołanie zostanie jednak przyjęte do rozpoznania przez TS, jeżeli dotyczy kwestii istotnej dla jednności, spójności lub rozwoju prawa Unii. Procedura w takim przypadku obejmuje²⁴:

- wniesienie odwołania przez stronę od orzeczenia Sądu,
- wstępną ocenę przez TS, czy odwołanie spełnia kryteria istotności,
- decyzję o przyjęciu lub odmowie przyjęcia odwołania do rozpoznania, która jest uzasadniana i publikowana.

17 Dz.Urz. UE L 111, s. 1.

18 Szerzej zob. L. de Lucia, *The shifting state of rights protection vis-à-vis EU agencies: a look at article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union*, „European Law Review” 2019/6, s. 809 i n.

19 Trzeba wskazać, że znaczna część obciążenia pracą Sądu dotyczy odwołań od decyzji EUIPO, w związku z czym odwołania od wyroków Sądu w dziedzinie własności intelektualnej stanowiła dużą część odwołań wnoszonych do TS. Zob. C. Oró Martínez, *Filtering of Appeals on Points of Law Before the Court of Justice*, s. 31 i n., https://www.mpi.lu/fileadmin/mpi/medien/research/Working_Paper_Series/2020/WP_2020_2/MPILux_WP_2020_2_Yrbk_Procedural_Law_CJEU_FirstEdition2019_Sarmiento_DS.pdf (dostęp: 20.10.2024 r.).

20 Jednocześnie, jak pokazała praktyka, opisywany mechanizm stanowił wysoką poprzeczkę dla odwołań od orzeczeń Sądu. Od czasu wprowadzenia mechanizmu 1.05.2019 r. TS rozpatrzył mniej niż 5% takich odwołań. Zob. H. Berger, *ECJ reform reduces judicial protection against substantial decisions of the SRB and the ESAs to one instance*, <https://www.whitecase.com/insight-alert/ecj-reform-reduces-judicial-protection-against-substantial-decisions-srb-and-esas-one> (dostęp: 20.10.2024 r.).

21 Zob. w szczególności zd. 2 motywu 23 rozporządzenia 2024/2019: „Takie odwołania dotyczą bowiem spraw, które były już rozpatrywane dwukrotnie – najpierw przez niezależną izbę odwoławczą, a następnie przez Sąd, a zatem prawo do skutecznej ochrony sądowej zostało w odniesieniu do nich w pełni zagwarantowane”.

22 Wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47.

23 Zob. motyw 24 rozporządzenia 2024/2019.

24 Por. nowa treść art. 58a Statutu TSUE.

Należy wskazać, że rozszerzenie mechanizmu rozstrzygania o przyjęciu odwołania do rozpoznania nie jest jednoznacznie oceniane w literaturze. Zauważa się²⁵, że zmiany te pozwolą TS skoncentrować się na sprawach o kluczowym znaczeniu dla prawa Unii, jednocześnie nie naruszając prawa do skutecznej ochrony sądowej uczestników postępowania w kontekście rosnącej liczby agencji unijnych posiadających własne izby odwoławcze. Wskazuje się także, że rozszerzenie tego mechanizmu wpisuje się w szerszy trend optymalizacji systemu sądownictwa unijnego. Pozwoli to na lepsze zarządzanie obciążeniem TS oraz zapewnienie spójności orzecznictwa, zwłaszcza w sprawach wymagających specjalistycznej wiedzy związanej z działalnością agencji unijnych²⁶.

Pojawiają się jednak także obawy, że ograniczenie możliwości wniesienia odwołania do TS może wpłynąć na ochronę praw jednostek w sporach z agencjami unijnymi²⁷. Zagwarantowanie takich praw wymaga z kolei kompleksowych reform obejmujących, oprócz samego rozszerzenia mechanizmu filtrowania na poziomie TSUE, również istotne dostosowanie przepisów dotyczących niezależności, składu, procedur i uprawnień samych izb odwoławczych²⁸. Jednakże trzeba podkreślić, że prawo do skutecznej ochrony sądowej jest w tych przypadkach zachowane, gdyż sprawy są już dwukrotnie rozpatrywane: przez niezależną izbę odwoławczą i przez Sąd. Dodatkowo mechanizm selekcji odwołań gwarantuje, że TS będzie rozpatrywał te sprawy, które mają istotne znaczenie²⁹. Także w odniesieniu do sporów dotyczących klauzul arbitrażowych mechanizm ten zapewnia, że TS będzie interweniował w przypadkach, gdy odwołanie dotyczy kwestii istotnej dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

4. Uwagi końcowe

Reforma Statutu TSUE, która weszła w życie 1.10.2024 r., wprowadza istotne zmiany mające na celu usprawnienie funkcjonowania sądownictwa unijnego. W niniejszym artykule skupiono się na dwóch kluczowych aspektach tej reformy: zwiększeniu przejrzystości postępowań przed TSUE oraz rozszerzeniu mechanizmu rozstrzygania o przyjęciu odwołania do rozpoznania.

Pierwszy z nich, dotyczący zwiększenia przejrzystości, odzwierciedla dążenie do stworzenia bardziej otwartego i dostępnego systemu sądownictwa. Publikacja pism procesowych oraz możliwość transmisji rozpraw stanowią krok w kierunku większej transparentności działań sądowych. Dzięki temu obywatele, prawnicy i środowisko akademickie zyskują lepszy dostęp do informacji o toczących się postępowaniach, co sprzyja edukacji prawnej i wzmacnia zaufanie do instytucji unijnych. Wprowadzenie udziału w rozprawach za pomocą wideokonferencji pokazuje również, że TSUE adaptuje się do współczesnych wyzwań technologicznych, co jest szczególnie istotne w kontekście doświadczeń z pandemią COVID-19.

Drugi aspekt reformy, czyli rozszerzenie mechanizmu rozstrzygania o przyjęciu odwołania do rozpoznania, ma na celu dalsze odciążenie TS i skoncentrowanie jego działań na sprawach kluczowych dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii. Rozszerzenie tego mechanizmu na nowe kategorie spraw, w tym dotyczące decyzji niezależnych izb odwoławczych innych agencji unijnych oraz spory związane z klauzulami arbitrażowymi, pozwala na bardziej efektywne zarządzanie obciążeniem TSUE. Jednocześnie jednak istotne jest, aby monitorować potencjalne konsekwencje tych zmian dla prawa do skutecznej ochrony sądowej³⁰.

Reforma Statutu TSUE jest odpowiedzią na rosnące wyzwania związane z funkcjonowaniem sądownictwa unijnego, takie jak zwiększająca się liczba spraw oraz potrzeba adaptacji do zmian technologicznych i społecznych. Wprowadzone zmiany mają potencjał przyczynić się do większej efektywności i transparentności postępowań przed TSUE, co jest kluczowe dla ugruntowania zaufania obywateli nie tylko do instytucji unijnych, lecz także, a może przede wszystkim, do prawa unijnego i orzecznictwa TSUE³¹.

Artykuł przedstawia wyłącznie poglądy autora.

Bibliografia/References

- 25 Zob. L. de Lucia, *Op-Ed: „New developments concerning Article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union” by Luca De Lucia*, <https://eulawlive.com/op-ed-new-developments-concerning-article-58a-of-the-statute-of-the-court-of-justice-of-the-european-union-by-luca-de-lucia/> (dostęp: 20.10.2024 r.).
- 26 Zob. K. Bradley, *The Court of Justice appeal filter mechanism and effective judicial protection: throwing out the baby with the bathwater?*, <https://eulawlive.com/the-court-of-justice-appeal-filter-mechanism-and-effective-judicial-protection-throwing-out-the-baby-with-the-bathwater/> (dostęp: 20.10.2024 r.).
- 27 L. de Lucia, *The Boards of Appeal as Hybrid Adjudicators: On Some Shortcomings of Article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union* [w:] *Boards of Appeal of EU Agencies: Towards Judicialization of Administrative Review?*, red. M. Charmon, A. Volpato, M. Eliantonio, Oxford 2022, s. 175 i n.; zob. H. Berger, *ECJ reform...*
- 28 Zob. O. Stefan, *Op-Ed: „Quasi-judicial Review in EU Agencies: Opportunities and Challenges”*, <https://eulawlive.com/op-ed-quasi-judicial-review-in-eu-agencies-opportunities-and-challenges-by-oana-stefan/> (dostęp: 20.10.2024 r.).
- 29 Zob. np. O. Stefan, *Op-Ed: „Quasi-judicial...”; zob. też M. Krajewski, Relative Authority of Judicial and Extra-Judicial Review. EU Courts, Boards of Appeal, Ombudsman*, Oxford 2021, s. 103 i n.

Berger H., *ECJ reform reduces judicial protection against substantial decisions of the SRB and the ESAs to one instance*, <https://www.whitecase.com/insight-alert/ecj-reform-reduces-judicial-protection-against-substantial-decisions-srb-and-esas-one> (dostęp: 20.10.2024 r.).

Bobek M., *Op-Ed: „The Future Will Tell. Of course it will, but on what criteria?”*, <https://eulawlive.com/op-ed-the-future-will-tell-of-course-it-will-but-on-what-criteria/> (dostęp: 20.10.2024 r.).

Bradley K., *The Court of Justice appeal filter mechanism and effective judicial protection: throwing out the baby with the bathwater?*, <https://eulawlive.com/the-court-of-justice-appeal-filter-mechanism-and-effective-judicial-protection-throwing-out-the-baby-with-the-bathwater/> (dostęp: 20.10.2024 r.).

Dermine P., *Op-Ed: „Transparency and Openness at the Court of Justice – Towards ex post Publicity of Parties’ Observations”*, <https://eulawlive.com/op-ed-transparency-and-openness-at-the-court-of-justice-towards-ex-post-publicity-of-parties-observations/> (dostęp: 20.10.2024 r.).

30 Zob. K. Bradley, *The Court...*; zob. też M. Bobek, *Op-Ed: „The Future Will Tell. Of course it will, but on what criteria?”*, <https://eulawlive.com/op-ed-the-future-will-tell-of-course-it-will-but-on-what-criteria/> (dostęp: 20.10.2024 r.).

31 P. Dermine, *Op-Ed: „Transparency...*

Krajewski M., *Relative Authority of Judicial and Extra-Judicial Review. EU Courts, Boards of Appeal, Ombudsman*, Oxford 2021.

de Lucia L., *Op-Ed: „New developments concerning Article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union” by Luca De Lucia*, <https://eulawlive.com/op-ed-new-developments-concerning-article-58a-of-the-statute-of-the-court-of-justice-of-the-european-union-by-luca-de-lucia/> (dostęp: 20.10.2024 r.).

de Lucia L., *The Boards of Appeal as Hybrid Adjudicators: On Some Shortcomings of Article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union* [w:] *Boards of Appeal of EU Agencies: Towards Judicialization of Administrative Review?*, red. M. Charmon, A. Volpato, M. Eliantonio, Oxford 2022.

de Lucia L., *The shifting state of rights protection vis-à-vis EU agencies: a look at article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union*, „European Law Review” 2019/6.

Oró Martínez C., *Filtering of Appeals on Points of Law Before the Court of Justice*, https://www.mpi.lu/fileadmin/mp/medien/research/Working_Paper_Series/2020/WP_2020_2/MPILux_WP_2020_2_Yrbk_Procedural_Law_CJEU_FirstEdition2019_Sarmiento_DS.pdf (dostęp: 20.10.2024 r.).

Staszczuk P., *Reforma przepisów proceduralnych Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (część 1): przekazanie kompetencji do rozpoznawania pytań prejudycjalnych w wybranych dziedzinach przez Sąd*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2024/10.

Staszczuk P., *TSUE wprowadził usługę streamingu*, <https://przegladpm.blogspot.com/2022/05/tsue-wprowadzi-usuge-streamingu.html> (dostęp: 20.10.2024 r.).

Stefan O., *Op-Ed: „Quasi-judicial Review in EU Agencies: Opportunities and Challenges”*, <https://eulawlive.com/op-ed-quasi-judicial-review-in-eu-agencies-opportunities-and-challenges-by-oana-stefan/> (dostęp: 20.10.2024 r.).

Abstract

dr Piotr Staszczuk

The author is an advocate in Poland and a référendaire (legal secretary) at the Court of Justice of the European Union (ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0538-3998>).

Reform of the Procedural Rules of the Court of Justice of the European Union (Part 2): Enhancing Transparency and Efficiency

Keywords: reform of the Statute of the CJEU, transparency, statements of case and written observations in preliminary ruling proceeding, videoconference hearings, mechanism for the determination of whether an appeal is allowed to proceed

Effective from 1 September 2024, the reform of the Statute of the Court of Justice of the European Union introduces significant changes to improve the functioning of the EU judiciary. The first part of the article discussed the transfer to the General Court of part of the jurisdiction to give preliminary rulings in specific areas, with a view to reduce the workload of the Court of Justice and case processing time. This second part of the article focuses on remaining aspects of the reform, such as increasing the transparency of proceedings before the CJEU, and changes related to the mechanism for the determination of whether an appeal is allowed to proceed. Reasons for these changes as well as their impact on the functioning of the EU judicial system are considered. New procedures for participation in hearings via videoconference and transmission of hearings, reflecting the CJEU's response to modern technological challenges and needs related to access to justice are also presented. The discussed reforms aim not only at increasing the effectiveness of court proceedings, but also at strengthening the transparency and facilitating trust in EU institutions. Consequently, the changes made reflect endeavours to create a more open, accessible, and modern judicial system that better serves EU citizens and institutions.

REKLAMA

Prawo.pl

 Wolters Kluwer

Otwarty serwis informacyjny tworzony przez zespół doświadczonych dziennikarzy. Istnieje od 2018 r. i z każdym rokiem coraz bardziej umacnia swoją pozycję na rynku.

Serwis publikuje wiarygodne newsy prawne, wywiady, opinie i komentarze ekspertów oraz najnowsze wyroki polskich i unijnych sądów.

